

Nr 553

Av herr Nilsson, Ferdinand, *angående vissa fastighetsbildningsproblem vid sammanslagning av landskommun med stad.*

(Lika lydande med motion nr 665 i Andra kammaren)

Den kommunala indelningen i samarbetsområden bygges upp efter principer som angivits syfta till kommunsammanslagningar. Ofta nog syftar denna planering till kommunbildningar, vari betydande delar landsbygd och mindre tätorter kommer att förenas med någon större eller mindre stad. Detta får konsekvenser på olika områden. Enligt gällande lagstiftning är frågan landskommun eller stadskommun i princip avgörande för huruvida lagen om fastighetsbildning i stad eller lagarna om delning av jord och om sammanläggning av fastigheter på landet skall komma till användning. Därför får sammanslagning av landskommuner med städer betydelsefulla konsekvenser. Betydande olägenheter kan vållas för fastighetsbildningsväsendet, och detta gäller i synnerhet beträffande frågor som berör rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets områden.

I en promemoria som upprättats av lantmäteristyrelsen efter samråd med 1954 års fastighetsbildningskommitté har därmed sammanhängande problem ingående belysts.

Däri framhålls de olägenheter som ur fastighetsbildningssynpunkt blivit en följd av att den för städerna tillskapade fastighetsbildningslagen redan nu kommit att gälla för förutvarande landsjord. En ökad intensitet beträffande kommunsammanslagningar har i ett skärpt läge tillskapats som lantmäteristyrelsen anser medföra så betydande olägenheter, att åtgärder torde böra vidtagas för deras undanröjande.

I samband med förslaget om ändrad kommunindelning har problemet uppmärksamrats. Huruvida tanken på införande av en enhetlig kommuntyp skulle bidra till att förenkla läget och underlätta en lösning på detta område, framstår som tvivelaktigt. Det torde dock vara så att städernas planerings- och fastighetsavdelningsproblem är av annan art än landsbygdens. Icke minst betydelsefull är den praktiska sidan av saken. Redan nu är eftersläpningen beträffande lantmäteriarenden i distrikten ofta betydande, vilket sammanhänger med bristen på lantmätare och lantmäteritekniker. I städerna är motsvarande krafter som regel strängt sysselsatta med städernas centrala problem och frågor som har att göra med stadsbebyggelsens expansion. Problem som har att göra med jord- och skogsbruk har betraktats som perifera och mindre betydande, medan städerna och deras byggnadsbehov

trängt på. Sådana framtidsutsikter måste verka som en belastning på länsstyrelseförslagen om sammanförande till samarbetsblock eller storkommuner av än mera landsbygd — liksom även ur stadens synpunkt kanske mindre betydelsefulla mindre tätorter — med framåtgående städer.

I samband med frågan om ändrad kommunindelning hänvisades till att problemet borde vila i avvaktan på förslag från 1954 års fastighetsbildningskommitté och de beslut som i anledning härav så småningom kan komma till stånd. För de närmaste åren innebär väl detta knappast någon lösning. Ett fortsatt förenande av landsbygd med städer innebär emellertid inte bara olägenheter för denna landsbygd — dess mindre tätorter däri inräknade — de torde också mångenstädes kunna befaras medföra ett söndertrasande av befintliga lantmäteridistrikt samt osäkerhet och ovisshet för de där verk samma. Den brist på lantmätare och lantmäteritekniker som redan föreligger varslar om att ett söndertrasande av lantmäteriororganisationen genom att stora kommuner överallt och osystematiskt utbrytes därur och lägges under städernas mätningorganisationer kan med visshet sägas komma att förvärras inför sådana framtidsutsikter.

Lantmäteristyrelsen har också föreslagit provisorisk lagstiftning i avvaktan på en framtida lösning, varigenom ändring av kommunal indelning, varigenom område tillföres stad, icke i och för sig skall medföra att lagarna om delning av jord och sammanläggning av fastigheter å landet skall upphöra att äga tillämpning, där de förut varit gällande. Likaså förordas att Konungen eller myndighet, som Konungen bestämmer, skall kunna för viss del av sådant område med åsidosättande av vad nyss anförts besluta att lagen om fastighetsbildning i städer skall tillämpas. Det vill synas som om sådana provisoriska bestämmelser eller liknande skulle på ett smidigt sätt kunna tillgodose ett påtagligt behov. Lantmäteristyrelsens promemoria har emellertid avgivits i februari 1962, och något resultat därav har ännu icke avhörtts.

Därför föreslås,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om snara åtgärder för att möta de i motionen berörda svårigheterna som landskommuners sammanförande med stad kan medföra med hänsyn till gällande olika fastighetsbildningslagstiftning för landskommuner och för städer.

Stockholm den 26 januari 1963

Ferdinand Nilsson

i Kungsängen